

Пам'ятайте
про
Україну!

УКРАЇНЦІ В КАНАДІ І В ЦІЛОМУ СВІТІ ВТРАТИЛИ ВЕЛИКОГО Й ШИРОГО ПРИЯТЕЛЯ ЗІ СМЕРТЮ ДІФЕНБЕЙКЕРА

Оттава, Онт. — Зі смертю Джона Г. Діфенбейкера українська громада Канади та українці в цілому світі втратили великого приятеля та зборонця української культури і прихильника державної незалежності України. Як на пості голови канадського уряду, так і як члена канадського парламенту і речника Канади в Об'єднаних Націях, св. п. Дж. Діфенбейкер все виступав в обороні прав українського народу, як у Канаді, так і в Україні.

Джон Г. Діфенбейкер

Він народився 18-го вересня 1895 р. Його прадіди Джордж Баннерман з дружиною, обоє з Килдонуану в гористій Шотландії, приїхали до Канади з групою переселенців Лорда Селкірка в 1813 році й осіли в околиці Ред Ривер, а відтак переселилися до Онтаріо.

Коли Діфенбейкер мав 8 років, то родина Діфенбейкерів переїхала до Саскачевану, де молодий Джон Діфенбейкер вперше познайомився та заприятелював з українцями. У Саскатуні він закінчив університет в 1915 році. Наступного року він одержав науковий ступінь магістра гуманістичних наук, а в 1919 р. закінчив юридичну студію. Того самого року його прийнято до Палати Адвокатів Саскачевану. Згодом він став членом Адвокатського Палацу в провінції Альберти. Бритійським Колоніям та Онтаріо, одержавши в 1929 р. почесне звання Королівського Радника. У 1957 р. Всеканадська Палата Адвокатів надала йому титул Почесного Члена.

Джон Діфенбейкер одержав почесні докторати від 40 університетів. Він був членом Королівського То-

(Продовження на ст. 3)

Проф. Горак одержав наукову стипендію на виготовлення „Довідника про неросійські народи“

Чарльотон, Іллінойс (С. Ф.). — Університетська газета „Факультет Кемпус Нюзлетер“ у своїх числах з 22 і 29 червня подала вістку про те, що д-р Степан Горак, професор історії Східноіллінойського університету, одержав від Департаменту здоров'я, освіти й суспільної опіки наукову стипендію на опрацювання „Довідника для студій со-
ветських національностей: неросійські народи СРСР“.

У повідомленні з Департаменту зазначено, що зі 110 аплікацій було приділено лише п'ять „наукових стипендій“, включаючи проєкт проф. С. Горак. Призначення стипендії на згаданий „Довідник“ може вказувати на те, що урядові кола поступово признають важливість тематики про неросійські народи, бо дотепер як урядові інституції, так і приватні фундації приділяли окремі фонди майже виключно на студії російської тематики в обсязі східноєвропейських студій.

Проф. Горак працюватиме над вищезгаданим „Довідником“ з групою американських та ізраїльських науковців і планує скінчити його в середині наступного року.

Згідно з опрацюваним планом, у „Довіднику“ буде включено біля 200 позицій на українські теми з обширними анотаціями та додатковими інформаціями про стан і можливості українських студій у західному світі.

Цей же університетський орган зазначає, що стаття проф. Горак п. з. „L'Ukraine entre les nazis et les communistes“ прийнята до друку в французькому науковому журналі „De la Re-

Проф. С. Горак

vue d'histoire de la 2eme guerre mondiale“, Paris.

На річному З'їзді Американської асоціації для розвитку слов'янських студій, який відбувся в жовтні ц. р. в Нью-Гейвені, Кон., д-р Горак доповідав на таку тему: „Приєднання чи возз'єднання: деякі проблеми українсько-російських стосунків“, а на З'їзді Американського історичного товариства, який відбувся в грудні ц. р. у Нью-Йорку, він говорив на тему: „Україна під советською окупацією за Брежнєва“.

Д-р Степан Горак, як заступник голови Наукового Товариства ім. Т. Шевченка в ЗСА, приготував спеціальну сесію НТШ на З'їзді Американської асоціації для розвитку слов'янських студій, інституційним членом якої є НТШ. Управління НТШ планує також на цьому З'їзді влаштувати виставку та розглянути своїх видань, можливо разом з іншими українськими інституціями.

Проф. Степан Горак є також головою Асоціації для студій національностей (СССР) і Східної Європи та головним редактором наукового журналу „Нашеналітіс Пейперс“.

КОНФЕРЕНЦІЯ У ЛОНДОНІ МАЄ ОСТАТОЧНО ВИРІШИТИ ЗАМИРЕННЯ У РОДЕЗІЇ

Лондон. — Перший чорний прем'єр колишньої африканської британської колонії Родезії, перезваної тамешніми чорними патріотами на Зімбabwe, епископ Абель Музурева, прийняв запрошення від нового прем'єра Британії Маргарети Тачер на конференцію в Лондоні, яка збереться 10 вересня ц. р. для остаточного вирішення конфлікту до-
кола Родезії, що триває вже 14 років.

У листопаді 1965 року тодішній білий прем'єр Родезії Іан Сміт проголосив державну самостійність без попереднього порозуміння і згоди з британським урядом. Він очолював уряд, зложений виключно з білих мешканців тієї країни, дарма що Родезія, яка має кругом 6,740,00 мешканців, має тільки 220,000 білого населення, а вся решта — чорні.

У минулому році, головую під натиском від Америки й Об'єднаних Націй, які проголосили економічний бойкот Родезії, прийшло в Родезії до компромісу, наслідком якого стало-
ро коаліційний чорно-білий уряд: чорні автохтони мають у тому уряді 14 членів, а білі 5-ох, однак білі, поруч із неспоряди-
ною великою репрезентацією в уряді, зберегли за собою велику земельну власність і найважливіші галузі промислу, але й право „вета“ у

парламенті проти будь-яких конституційних змін, які поменшували би права незначної білої меншини.

З уваги на ті великі консесуси білими по нинішній день продовжується проти коаліційного тамешнього режиму терористично-воєн-
на партизанка, яку політично очолює лівий Патріотичний Фронт, який називає воєнні акції „акції за-
лакея“ білих, зокрема „лакея“ колишнього прем'єра Іана Сміта, що став наче символом колоніальної супрематії білих над чорними.

Прийнявши запрошення на конференцію в Лондоні, відіде туди 12-ти членів делегації під проводом чорного прем'єра Музурєви, але теж з Іаном Смітом, який є в уряді Музурєви міністром без теки. Лідер Патріотичного Фронту, себ-
то несприхильний партизанів, заявив, що він прибув би також до Лондону, як би визнано, що військом у незалежній державі Зімбabwe буде теперішнє військо партизанів.

Маргарет Тачер будемо-
то за поменшення конституційних прав білої меншини, головую скасування її права „вета“ в парламенті. Перші в Родезії загальні вибори до парламенту висловлювалися за компроміс і коаліцію, що її очолює епископ Музурєва.

Архископ Лєфєвр заповідає можливість „замирення“ з Папою

Сейнт Меріс, Канзас. — Архископ Марсель Лєфєвр, провідник руху т. зв. традиціоналістів в Римокатолицькій Церкві, заявив 14-го серпня ц. р. в розмові з кореспондентами, що „замирення“ з Папою Іваном Павлом II мабуть буде можливе. Архископ Лєфєвр окреслив свої теперішні відносини з Папою як „широко розлогіні“.

„Під час моїх відвідин у Римі, — заявив французький архископ Лєфєвр, — атмосфера була дуже добра, а навіть серйозна“. При тому він підкреслює, що теперішній Папа напевно розв'язав цю проблему.

Архископ Лєфєвр, якому минуло 73 роки, сказав журналістам, що відносини між ним і Святим Отцем поправилися тоді, коли найменовано одного посередника, який замінив комісію, що складалася з кількох церковних достойників. Він був дуже задоволений відношенням Папи до нього і тим, що Вселенський Архископ не заступився за акту висвячення ним 34-ох священників в червні ц. р.

Архископ Марсель Лєфєвр

В Архископській Службі Божій, яку Архископ Лєфєвр відправив після пресо-
вої конференції, взяло участь понад 1,000 осіб, прихильників традиціоналізму і Папи Пія Х. Традиціоналісти, як відомо, не визнають змін, уведених в Церкві після Другого Ватиканського Собору, зокрема усунення латинської мови з Богослужень. Архископ заявив, що він не є принципово проти реформи в Церкві, але згадані на його думку, в більшості є шкідливими.

Недавній секретар справедливості критикує президента Картера

Вашінгтон. — Гріффі Б. Белл, недавній секретар справедливості, який сам зрікся свого становища і вертається до Атланти, Джорджія, до своєї давньої адвокатської практики, закинув президенту Джимі Картеру у розмові з журналістами, що він утратив популярність у суспільстві, тому що хоче поводитися „як один з кола друзів, а не як президент“.

Белл, близький, особистий приятель Президента, висловився критично про спосіб урядування Джимі Картера, який, мовляв, займався надто багатьма дрібними справами, замість зосередитися на численних важливих і залишати багато інших resortовим департаментам.

Запитаний журналістами, чи він думає, що президент Джимі Картер має шанси виграти у виборах в 1980-му році на наступну каденцію, Белл заявив, що це залежа-

тиме від поведення Президента в цьому останньому етапі його урядування — у цьому і наступному році. Водночас, мабуть, щоби згадати свої критичні зауваги, Гріффі Белл висловив переконання, що Президент зрозумів свою помилкову систему праці і що він активізує зреорганізований недавно Уряд та до-
каже свій хист лідера.

Він критикував водночас і сам Департамент справедливості, що його очолював, вказуючи, наприклад, на невідповідне поведіння відділу, що займається реалізацією закону проти творення трестів.

За газетними коментарями від таких і їм подібних завваг Гріффіна Белла, — Белл, який мав труднощі, коли йшлося про затвердження його Сенатом на становищі секретаря справедливості, здобув собі згодом прихильність у Капітолі,

НАД УКРАЇНОЮ ЗУДАРИЛИСЯ ДВА СОВЕТСЬКІ ЛІТАКИ, ЗАГИНУЛО ПОНАД 150 ОСІБ

Москва. — Пресове агентство Ройтерса інформує, що понад 150 осіб між ними футболісти, які їхали на змагання до Мінська в Білорусії, загинули в наслідок великої летунської катастрофи, а саме удару двох великих пасажирських літаків советської лінії над Україною. Катастрофа, яка вважається однією з найбільших в історії летунства Советського Союзу, сталася ще минулої суботи, 11-го серпня, але советські офіційні чинники поклали її до відома з кількох місяців спізнаннями.

Советські авіаційні чинники, подаючи до відома про удар двох літаків над Україною, відмовились подати більш докладні. Советське пресове агентство ТАСС інформувало, що два літаки, які летіли між містами, як літали між містами, у самому Советському Союзі, зустрілися в повітрі над Челябінськом, а всі пасажирів загинули. ТАСС не подав числа пасажирів, які загинули в катастрофі, ані їхніх прізвищ, а тільки підкреслює, що спеціальна комісія розпочала слідство у справі випадку.

Раніше про подібні випадки взагалі майже нічого не згадувалось у советській пресі. Виймки становили тільки такі катастро-

фи, у яких були замішані закордонні пасажирів, або такі, які траплялися біля великих міст, бо тоді не можна було їх приховати від розголошення закордонними журналістами. До речі, Аерофлот, найбільша летунська лінія, яка здійснює 7,000 полетів кожного дня, не належить до жадної міжнародної авіаційної асоціації і тому не є зобов'язана звітувати про випадки.

Арештували 24-річного моряка, як советського шпигуна в Пентагоні

Вашінгтон. — Тут арештовано 24-річного моряка Л. Юджина Мадсена, який був одним із вартівних у Пентагоні. Державні збори в Пентагоні неавторизованих людей вивести з будинку Пентагону різні засекречені документи.

Підозрюючи його в злочинній діяльності, Ф.Б.І. вислало до нього одного свого агента, який „купив“ у нього один засекречений документ за 700 доларів та якому Мадсен обіцяв доставити більше таких документів за суму 120,000 доларів.

Вище командування на-
казало перевести строге слідство, яким чиним Мадсен міг приймати у своєму бюро в Пентагоні неавторизованих людей вивести з будинку Пентагону різні засекречені документи.

Камбоджі загрожує великий голод

Пном Пен, Камбоджа. — Згідно з інформаціями західних пресових агентств, трагедія Камбоджі продовжується після п'яти років громадянської війни та чотирьох років терору, який завели комуністи Хмер Руж у 1978 р. В'єтнам збройно напав на Камбоджу та замінив режим Хмер Руж новим комуністичним режимом, контрольованим Гансом.

Однак, против'єтнамська партизанка в Камбоджі продовжується та завдає чимало труднощів в'єтнамським агресорам. Край є виснажений економічно та стоїть на порозі великого голоду. Урожай рису, який міг би прохарчувати камбоджійський нарід до половини 1980 року, не буде зібраний, бо порівняльно мало рису посіяно й також тому, що багато плантажних рисів були знищені під час в'єтнамської інвазії.

Об'єднані Нації та Міжнародний Червоний Хрест, на основі звідомлень своїх відповідників, які були в Камбоджі в останніх тижнях, твердять, що принаймні 2,25 мільйона камбоджійців стоять в обличчі голоду, та що 5,7 мільйона осіб потребують негайної допомоги в харчах і лікарській опіці. Кошти доставки кінцевих продуктів їжі ліків не є проблемою, бо потрібні фонди придуть від Об'єднаних Націй та Міжнародного Червоного Хреста. Труднощі є в тій „барикаді“, яка відгороджує камбоджійський нарід від теперішнього комуністичного режиму, який є „союзником“ СССР.

Відомо також, що це вла-
дне Советський Союз, який інспірував в'єтнамську інвазію на Камбоджу, як вивоз червоному Китаєві, має можливість дати негайну до-
помогу Камбоджі у формі постачання потрібних харчових продуктів літаками та дати фінансову допомогу. Однак, досі Москва нічого не зробила в цьому напрямі, хоч її пропаганда на машинах беззастановно голосить, що СССР є „приятелем Камбоджі“.

Камбоджі грозить можливість, що нарід може загинути на очах цілого світу, якщо негайної допомоги заходів не візьмуть верх над політично-ідеологічними аргументами. Програма негайної допомоги Камбоджі повинна бути мотивована гуманітарними причинами, а не політичними чи мілітарними аргументами, — вказують коментатори.

Існує переконання, що Москва та Ганой в ніякому разі не хочуть такої міжнародної допомоги для Камбоджі, бо вони самі допревадили цю країну до такого трагічного стану, в якому Камбоджа тепер знаходиться.

Будуть надалі
ЗБЕРЕЖЕНІ ХАРЧОВІ
КАРТКИ ДЛЯ БІДНИХ

Вашінгтон. — Президент Джимі Картер підписав додатки до закону про видачу харчових карток незможним, всупереч поголосам, наче би ті харчові картки будуть зліквідовані у зв'язку з зловживаннями ними. Програма харчових карток на біжучий бюджетний рік буде становити додаткових 621 мільйон доларів. У тих додатках є також приписи, які протидіяти зловживанням — видачі карток „мертвим душам“ або таким, які зовсім не є незможними і т. п. Нова програма коштуватиме понад 7 мільйонів доларів.

ГЕНЕРАЛА МИХАЙЛА КРАТА ПОХОВАНО В УКРАЇНСЬКОМУ ПАНТЕОНІ В БАВНД БРУКУ

Бавнд Брук, Н.Дж. (О. Л.-ий). — Тут, в Українському Пантеоні, на цвинтарі св. Андрія УПЦеркви у Савт Бавнд Брук, Н.Дж. в понеділок, 13-го серпня 1979 р. доведено похоронні відправи й поховано в вічний спочинок тіло сл. п. генерал-поручника Михайла Крата, який помер у середу, 8-го серпня 1979 р. в Детройті, Міч., проживши 87 років.

Ген. пор. Михайло Крат

„Видітають сірим шнурком журавлі в вирії“ — це вже видно така була Божа воля, що в слід за Головнокомандуючим Української Національної Армії ген. штабу генерал-полковником Павлом Шандруком, який помер 15-го лютого 1979 р., через піароку відійшов у вічність також його близький співпрацівник в Українській Національній Армії — ген. пор. Михайло Крат.

Покійний сл. п. ген. пор. Михайло Крат — колишній полковник Армії Української Народної Республіки, під час Першого Зимового Походу Армії УНР виконував обов'язки начальника штабу 3-ої Запорізької Західної Дивізії. Після закінчення Визвольної боротьби перебував на еміграції в Польщі, а під час Другої світової війни був штабним старшиною Української Національної Армії під головним командуванням сл. п. ген. штабу ген. пор. Павла Шандрука (при цьому слід спростувати помилкове подання раніше інформацію сл. п. ген. пор. М. Крат був членом штабу Української Національної Армії, а не штабу 1-ої Української Дивізії УНА під час її воєнної дії), а під кінець Другої світової війни Покійний генерал Крат був призначений Головнокомандуючим Української Національної Армії ген. П. Шандруком переробити функції Командира 1-ої Української Дивізії УНА. В англійському полоні в Бельгії біля Ріміні, Італія, ген. Крат був командантом табору полонених вояків 1-ої Української Дивізії УНА, у яких Покійний і відбув чотири роки полону. Після звільнення із полону переїхав із родиною до ЗСА і проживав у Детройті, Міч., де був дуже активним, головую в українському ветеранському житті.

Покійний генерал Михайло Крат за свої військові заслуги був відзначений високими військовими відзнаками й медалями, українськими й іншими. Він — Лицар Залізного Хреста, Кавалір орденів: Симона Петлюри, св. Георгія, Сербської Зв'язки Карагеорґія та інших, був Почесним Членом Братства кол. вояків 1-ої Української Дивізії Ук-

раїнської Національної Армії.

Похоронні відправи сл. п. ген. пор. Михайла Крата почалися в п'ятницю, 10-го серпня 1979 р., в Детройті, Міч., двома Заупокійними Панахидами в похоронному заведенні Хр. Бугая в Гемтремку, в яких із Родиною Покійного взяли участь дочка Покійного Генерала п-ї Ніна Черняк із мужем інж. Адріаном та дітьми, внуками Покійного — Галиною й Марком та племянником-кузенком інж. Василем Палисником із Торонто, Канада, Панахиду за українським католицьким обрядом відслужив військовий капелан Американської армії й морської піхоти майор о. Бернхард Панчук, С.В.В., який теж виголосив зворушливу прощальну проповідь, співав до Панахиди хор детройтської Станції Дивізійників. А Панахиду за українським православним обрядом відслужив настоятель катедрі УПЦеркви св. Покрови в Савтфілді, Міч. о. протопрієврей Нестор Столярчук, який також виголосив прощальну проповідь. Співав хор під орудою Петра Івановича Кистастого. Прощальне слово відносив Української Національної Армії й 1-ої Української Дивізії УНА передав голова Головної Управи Братства кол. вояків 1-ої Української Дивізії УНА д-р Роман Драйжновський. Почесну стійку при домовині Покійного держали і транпорани ветерани Українських Армії, а зокрема комбатанти Української Дивізії. Громадильство Детройту взяло дуже численну участь в Панахиді в п'ятницю та на другий день у Заупокійній Службі Божій.

В суботу, 11-го серпня, в катедрі УПЦеркви св. Покрови була відслужена Заупокійна Служба Божа, яку очолював парох катедрі о. протопрієврей Нестор Столярчук при співслуженні о. Мельника з Анн Арбор та

(Продовження на ст. 3)

У Києві появилосся нове видання творів Лєсі Українки

Київ. — У київських газетах появилася інформація про появу нового видання творів великої української поетеси Лєси Українки у 12-ти томах, найповніше, порівняльно з усіма попередніми советськими виданнями. У збірнику уміщено поетичні, драматичні, прозові, публіцистичні твори Лєси Українки, її переклади з інших мов, фольклорні записи, листи.

В інформації сказано, що 141 листи Лєси Українки друкується вперше. Серед листів багато писані до матері Лєси, тобто до письменниці Олени Пчілки, дядька М. Драгоманова, брата Михайла (псевдонім — Обачний), сестри Ольги (псевдонім — Олесь Зірка), до письменниці Д. Лівкіновича, О. Кобилянської, учених А. Кримського, І. Горбачевського, М. Павлика, Є. Урицької, І. Франка та інших, як також листи до багатьох редакцій та видавництв.

Дванадцятитомник, — твердять далі в повідомленні, — являється не лише найновішим, але найдосконалішим, найавторитетнішим із збірок творів письменниці.

Передмовою до нового видання написав член-кореспондент Академії Наук УСРСР, лавреат Ленінської й Шевченківської премій доктор філологічних наук Євген Шабловський п. з. „Лєси Українки і наша сучасність“. У дванадцятитомнику вміщено „Основні дати життя і творчості Лєси Українки“, укладені Н. Россошинською. Збірка ілюстрована документальною іконографією Поетеси.

У підготовці видання брали участь українські літературознавці: С. Зубков, Б. Деркач, М. Берштейн, О. Дей, В. Микитас, П. Колесник, Ф. Погребний та інші на чолі з С. Шабловським. Художнє оформлення виконав Вячеслав Дозоренко.

Доповідь про гетьмана І. Мазепу в українському історичному товаристві

У суботу, 26-го травня ц.р. о год. 7-й вечора в домі Українського Народного Союзу у Чикаго, відбулась дуже щільна наукова доповідь п.н. «Гетьман Іван Мазепа, як державний муж і політик», яку виголосив проф. д-р Теодор Мацьків з Акрон університету в Огайо, де він є директором дослідів СССР.

Зібраним на залі гостям у числі 52-ох осіб, які склалися із свідомих українських інтелектуалів, професор д-р Михайло Біла, голова Відділу Українського Історичного Товариства в Чикаго, представив презенту проф. д-ра Т. Мацьківа, як визначного дослідника історичної доби гетьмана Івана Мазепи та автора наукових праць про гетьмана І. Мазепу в німецькій і англійській мовах. Головні з них це: «Mazepa im Lichte zeitgenössischen Quellen» (1963), а в англійській мові автором книжки п.н. «King Mazepa: Hetman of Ukraine, in Contemporary English Publication» (1967) та «Mazepa's Title: Prince of the Holy Roman Empire» (Nationalities Papers, VII, No. 1).

Доповідь була змістовна і цікава тим, що була опрацьована на поважних і конкретних, рідкісних історичних матеріялах мало доступних для ширшого загалу, але тому, що проф. д-р Т. Мацьків є директором дослідів СССР при Акрон університеті, тому він має можливість доступу до величезних наукових джерел написаних чужими істориками науковцями про гетьмана І. Мазепу.

Присутні на залі слухали доповідь з великим зацікавленням, дізнавшись про те, що в 1707 році цар Іосиф І надав гетьману І. Мазепі титул князя св. Римської Імперії за участь у війнах з турками. В тих часах гетьман І. Мазепа мав велику повагу в цілій Європі, тому, що був досвідчений політик і державний муж та полководець, який був добре вишколений у західних високих школах, а тому навіть польський король вислав його у важливі дипломатичні місця в Україну до козаків. (Замовляю І. Мазепу на службу наемцем при королівському дворі у Варшаві).

І хоча цар Петро І дуже шанував Мазепу і навіть відзначив його орденм св. Андрія, то не зважаючи на це носився з планами ліквідації уряду Гетьманщини, а тому думав, що Мазепа задовольниться «титулом князя св. Римської Імперії» і не буде робити спротиву при ліквідації Гетьманщини. Але так склалося, що 3-го квітня 1709 року на війсьній нараді в Жовкві, цар наказав реорганізацію козацької армії, що в дійсності означало початок ліквідації Гетьманщини, а при цьому домагався, щоб гетьман І. Мазепа повернувся Польщі Правобережжя України. (Петро І був союзником польського короля Августа II Саксонського. Обидва ці монархи під час турецької війни зустрілися в Раві-Руській і там договорились напасти разом на молодого шведського короля Карла XII).

Коли ж І. Мазепа переконався, що цар Петро І хоче ліквідувати Гетьманщину, то негайно навізав контакт із королем польським Станіславом Лещинським, який був приятелем шведського короля Карла XII, а Лещинський, очевидно негачно домігся про не шведському королю Карлові XII і так Мазепа заключив договір з королем і почав працювати в напрямі звільнення України від московського підданого рабства.

Проф. Мацьків твердить, що договір Мазепи з Карлом XII спирається на історичну традицію союзу України зі Швецією за часів гетьманів Хмельницького та Виговського, що жива є в пам'яті козацьких старшин-державників. Метою політики Мазепи було звільнення України, про що можна цілком переконатися зі змісту другого українського договору з 8-го квітня 1709 р. Тож не вина гетьмана в тому, що даліший розвиток подій

знісчечив його накреслені плани...

Хоча деякі історики закидають Мазепі те, що він свої стратегічні плани виготовляв у надії на перемогу шведської армії над російською армією, а історик Томашівський навіть назвав Карла XII «зловіщим ангелом України». Треба прийняти до відома, що в часі гетьманування Мазепи були дуже ускладнені справи політичної і стратегічної ваги на його орієнтування. Україна тоді була театром воєнних подій, а козацька армія була примушена бути авангардом у воєнних походах проти турецької армії, яка провадила війну з Польщею і Московією. Це були плани польсько-московської козацької армії, а не української армії. Англійським договором про поділ України у «Вічному мирі» з 1686 року.

Деякі західні історики, а між ними проф. Анатоль Левіцький (польск.) писали минулого століття, що Карло XII програв війну під Полтавою 27-го червня 1709 року тому, що послухав Мазепу і звернувся з наміченого плану Смоленськ.

Москва і скрував свій похід на Україну, а тим неопаче бачив за змогу Петрові І організувати армію, яка описує перемогу шведської армії в Україні під Полтавою. Але існують докази, що Карло XII сам змінив свій план і скрувався на Україну тому, що російська армія відступила перед шведами все поза собою нимилла шведській армії грізна голота... І власне з тих причин Карло XII шоби уникнути катастрофи, а при цьому значно, що Мазепа посідав великі харчові запаси в Україні, рішив змінити свій план і завернувся на Україну. І коли тоді доносили Мазепі про те, що шведи йдуть на Україну, то Мазепа сказав до Орлика «...лихоліт несе його сюди, всі мої плани зруйнує і потягне за собою російське військо в глиб України, на її руйну і нашу загибель». Мазепа, як добрий стратег відразу перебачив фатальну помилку...

І хоча російські історики називають гетьмана І. Мазепу «зрадником», то для нас українців він був великим патріотом своєї батьківщини України. Це по-перше, він навіть чужі державні мужи та історики, і так англійський посол у Москві, лорд Чарлз Брітворт у звіті з 10-го листопада 1708 року висловив сумніви, щоб 70-річний бездітний, багатий гетьман, який має привілеї монарха, перейшов на шведську сторону ради особистих мотивів. Також пруський посол у Москві, Георг фон Кайзерлінг, у своєму звіті з 21-го листопада 1708 року писав про Мазепу так: «...Однак не можна думати, щоб цей чоловік, котрого народ дуже любить і шанує, не мав своїх прихильників, тим більше, що козаків дуже недоволених царського уряду, який жорстоко з ними поводиться та часто порушує їхні вольності, а тому треба сподіватися, що якщо не весь народ, то принаймні велика частина піде за його прикладом. А німецький історик Йоган Вєнцель Вардлі у своїх споминах писав, що тоді, коли цар Петро І домагався від турецького султана видачі Мазепи, то султан покликаючись на коран не хотів видати «такого чоловіка, що так широко борюється за волю, свободу і права свого народу, що він терпить стільки переслідувань, щоб тільки охоронити свій народ від упокорення під московським ярмом і, власне через те мусів шукати спешу в шведського короля, а тепер у Туреччині. Угорсько-німецький історик Христіан фон Енгель у своїй історії України, аналізуючи події того часу також прихильно оцінив задуми Мазепи пишучи: «...Коли взяти до уваги обставини в яких Мазепа знаходився до Петра І як він з ним обходився, то коли це все буде належно висвітлене, тоді майбутній історик зможе легше вирішити, чи на гробі Мазепи мав би бути напис Юди ди Помпея». І навіть російський історик Алек-

ГЕНЕРАЛА МИХАЙЛА КРАТА...

(Закінчення зі стор. 1)

інших і при духовій участі, пароху УКЦеркви Непорочного Зачаття в Гемптресті о. ігумена Інокентія Лотоцького, ЧСВВ. Прощальні проповіді виголосили о. протопресвітер Н. Столярчук та о. ігумен І.

Лотоцький, підкреслюючи заслуги Покійного як доброго християнина, заслуженого воєнка, патріотичного державного мужа, вірного друга своїй дружині, вірного батька й улюбленого дідуся, а понад все чесного кристального характеру, скромної людини.

Після Заупокійної Служби Божої відбулись традиційні Поминки зорганізовані дестройською Станицею Дивізійників, якими провів голова Станиці Мирослав Трешневський. У Поминках взяло участь дуже велике число громадян, ветерани Українських Армії УНР, УГА й інших, а зокрема чисельна участь кол. воєнків Української Дивізії з Детройту, Клівленду, Чикаго та Торонто й Гамільтону з Канади. Прощальні слова під час Поминок у Детройті виголосили голова Головної Управи Братства кол. воєнків І-ї Української Дивізії УНА д-р Роман Державський, голова Крайової Управи Братства Дивізійників в Канаді ред. Василь Верига, д-р Антон Жуковський від Відділу УККА, д-р Микола Климичин, д-р Осип Бойчук від Плату, два представники від Білоруської Громади: д-р мед. генерал Йосип Сазин та м-р Василь Плєскач, сот. Ковальський від воєнків Армії УНР та Мирослав Трешневський від Станиці Дивізійників у Детройті.

В понеділок, 13-го серпня 1979 р., закінчилися похоронні відправи сл. генерала Михайла Крата в Церкві Пам'ятки УПЦеркви св. Андрія в Бавнд Бруку. Н. Дж. при участі численного духовенства на чолі із Архископом Марком, найближчої Родини Покійного та другого молодшого племянника інж. Павла Палєнка із Шарльот, Північна Кароліна, побратимів по зброї з Армії УНР, колишніх воєнків І-ї Української Дивізії УНА, представників Головної та Крайової Управ Братства Дивізійників у ЗСА й Канаді та Станиці Дивізійників у Філадельфії, Нью Йорку й Нью-арку та громадянства.

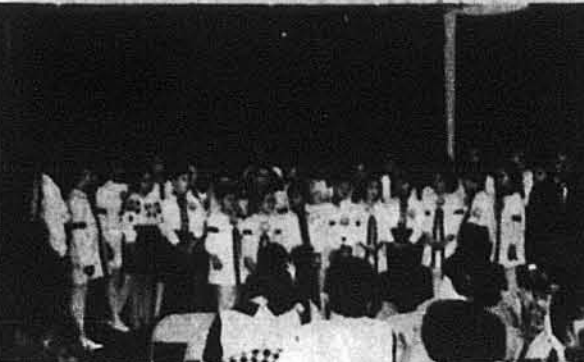
Панахиду за спокій душі Покійного та кінцеві похоронні відправи очолює Архископ УПЦ Владика Марко. Співслужили о. митроф. протопресвітер Артемій Селепина, о. протопресвітер Феодот Шапченко, о. митрат Петро Мєлєх, о. Франк Ісостин та о. Василій Покотило. Співучаствував кол. військовий капелан Української Дивізії о. Богдан Левицький. Співав хор під орудою п. Ана-

сандр Брюкнер професор Дорпальського університету в своїй праці про Петра І писав, що союз Мазепи з шведським королем «не може бути більше неморальний ніж союз, що його два роки пізніше заключив молдавський господар Кантимир з Петром І проти турецького султана... Тому політику Мазепи належить уважати, як правильно обдуману й майстерну пробу визволити Україну з-під панування тодішньої малокультурної московської імперії, це був героїчний почин доканий гетьманом України Іваном Мазепою.

Очевидно, що в цій маленькій статті я не маю змоги заступити опінії усіх чужих державних мужів і істориків, що їх навіть у своїй доповіді проф. Мацьків, але мушу ствердити, що доповідь була опрацьована дуже солідно на конкретних наукових матеріялах, які презентував поставивши в добути з чужинських архівів, у багатьох випадках незвичайних для нашого читача. Гости на залі зі захопленням і великою цікавістю оглядали дуже рідкісні фотокопії документів про гетьмана Мазепу.

М. Біла

Загальні Збори Осередку СУМА в Гартфорді

Концерт юних сумців у Гартфорді.

У неділю, 8-го квітня ц.р. відбулися загальні збори Осередку СУМА ім. ген. хор. Т. Чупринки в Гартфорді, Конн. Уступачий голова, Мирон Зелез привітав присутніх та прочитав порядок наради зборів. Після цієї точки відбувся вибір президії у такому складі: Петро Шагай — голова, Павло Колінський — заступник та Василь Грунтовський — секретар.

Павло Колінський відчитав протокол з попередніх загальних зборів. Звіти склали: голова — Мирон Зелез, секретар — Ірина Якимів, фінансовий референт — Осип Гладун, голова Батьківського комітету — Павло Кебало; від Товариського суду — Антон Наконечний, та Осип Кузик від Консультативної комісії. Булавний Тимш Мельник склав точний опис активності відділу юнацтва. Він сказав, що юнацтво відбуває виховні сходи раз у тиждень та існують дві відбаванкові дружини при Осередку. Юнацтво також брало участь у Злеті СУМА, Ігрищах УСЦАК, Зльоті СУМА, стійка при Божому гробі у велику п'ятницю.

Після початкової молитви, що її провів о. митрат Петро Мєлєх, під час Тризні виголосили прощальні слова віцепрезидент СКВУ й скзкутний директор УККА м-р Іван Базарюк від СКВУ й Централі УККА, побратим по зброї із 3-ї Залізної Дивізії Армії УНР й кол. начальник штабу Української Національної Армії полк. Дмитро Бакум, полк. Іван Лютій-Лютенко, інж. Микола Тарасюк, секретар Головної Управи Братства Дивізійників Роман Гасцький, д-р Остап Соколюський від Крайової Управи Братства Дивізійників в Канаді та м-р Олександр Луцький, член Крайової Управи Братства в ЗСА.

Під кінець Поминок дочка Покійного Генерала п-ї Ніна Черняк висловила сердечну подяку за шанування пам'яті Покійного Блаженнішому Митрополитові Мстиславу, Архископові Маркові, духовенству, побратимам по зброї з Армії УНР, Української Національної Армії та 1-ї Української Дивізії та всьому громадянству. При тому вона поділилася спогадами із останніх кількох тижнів життя Батька перед смертю, який прийнявши Святи Дари помер 8-го серпня 1979 року.

На закінчення Поминок о. капелан Богдан Левицький ще раз попрощав Покійного та провів кінцеву молитву й останнє «Вічна Пам'ять».

Слід згадати, що з приводу Поминок по сл.п. генералові М. Кратові в Бавнд Бруку присутні зложили пожертву близько 400 (чотириста) дол. на Пресовий Фонд «Вістей комбатанта», одинокого українського військового журналу у вільному світі, яким Покійний Генерал так дуже дорожив. Також і на Поминках в Детройті присутні склали важку пожертву на «Вісті комбатанта» у пошану пам'яті Покійного Генерала.

Цьогорічний Український Вечір в Айзенгавер Парку в Гемпстед-Іст Медов відбувся у понеділок, 20-го серпня в годині 8:00 вечора. У ньому цього року беруть участь: відомий хор «Думка» з Нью Йорку, під диригентурою Семена Комірного, з виступами своїх солістів Євгенія Турянської та Омелія Гельбіка. Крім цього виступить відомий соліст Метрополітальної Опери бас-баритон Андрій Добрянський. Акомпаньйотом для вокальних виступів буде Євгенія Палій.

Українське народне танцювальне мистецтво репрезентуватиме Олег Генза зі своїми «Верховинцями», а також виступить оркестра «Трембіта» під керівництвом Я. Косіва.

Цю українську програму фестивалю офіційно відкрив староста Повіту Насав п. Франсіс Пурсел, а спонсори тих етнічних вечорів, гобто Європейсько-Американський Банк, репрезентуватиме працівниця того банку, українка Ірина Данко.

Програмою проводитиме знайомі з раніших виконань цієї функції Юрій Дранс, колишній голова місцевого Відділу УККА, разом із студенткою Окса-

УКРАЇНЦІ В КАНАДІ...

(Продовження зі стор. 1)

війни Джон Діфенбейкер служив поручником в за-морських акціях збройних сил Канади. Він був почесним полковником Північно-Саскачеванського полку в Корпусі Королівської Піхоти Канади.

Джон Діфенбейкер в червні 1929 р. одружився з Еленою Бровер, після смерті якої він одружився вдруге з Олівією Е. (Фріман) Пальмер.

Тісний зв'язок з українцями

Близький зв'язок з українською громадою Канади здобув Діфенбейкер серед всіх українців своєю правдивою відданістю українській справі і його розумінням потреб і стримлених української громади та за його відважну оборону українських інтересів, включно з правом України на самостійність.

Спровокував Підгормого говорити по-українськи в ОН

Пильну увагу звертав бл. п. Діфенбейкер не лише на проблеми розвитку української громади в Канаді. У своїй промові в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй осінню 1960 р. він кинув виклик лідерам Народного Союзу, домагався від них на ділі, а не тільки на словах, признати право на самовизначення всім народам під советським пануванням та «свободу для волелюбного українського народу».

У відповідь на цю дійсно історичну промову в Об'єднаних Націях, Москва доручила М. Підгормого, тодішньому першому секретареві Компартії України та членові Політбюро в Москві, відповіді Діфенбейкеру, що він і зробив, промовляючи в Об'єднаних Націях по-українськи, як нібито «доказ», що українці, мовляв не є «поневолелим народом» в СССР.

Кілька років тому, з нагоди його відвідин у Києві, він відважно домагався відкриття генерального консуляту Канади в Києві, столиці України.

Прем'єр-міністр Діфенбейкер був першим головою уряду Канади, який покладав українського парламентариста на пост федерального міністра. Він іменував двох українських сенаторів та включив українських політичних діячів у склад делегації Канади до Об'єднаних Націй та на конференції НАТО. За його урядування покликано першого українця до складу директорів Канадської Ради.

У 1961 р., як прем'єр-міністр Канади, він довірив офіційного відкриття пам'ятника Тарасові Шевченку у Вінніпезі, який є символом національної гордості всіх українців.

Як почесний гість і головний промовець він удостоїв своїм виступом історичну першу сесію Світового Конгресу Вільних Українців (СКВУ) в Нью Йорку в 1967 році, де йому надано «Шевченківську Грамоту Воли». Совєтська пропаганда бл. п. Діфенбейкера, називаючи його «співником українського буржуазного націоналізму», що напевно зробило його ім'я ще більш популярним серед українського народу в самій Україні та інших країнах за «налізною заслугою», де живуть українці.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замоподо ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити ім'я в кращу майбутність в нашій громаді у вільному світі нового світового члена!

Вшановуючи світлу пам'ять Дорогих нам

бл. п. Д-ра Григора Дмитрова

бл. п. Юрія Гірянки

замість квітів на їхні могили, складаємо:

50 00 дол. на Український Науковий Інститут при Гарварді

та 20 00 дол. на дітей в Бразилії.

Рочестер, Н. Я. Мєла ДМИТРИВ та Роман

М. Курчак

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів та Знайомих, що в четвер, 16-го серпня 1979 року, по довгій і тяжкій недугі, помер

наш Найдорожчий ЧОЛОВИК І БАТЬКО

бл. п.

ІВАН ІВАСІВ

на 53-му році життя.

ПАНАХИДА в суботу, 18-го серпня 1979 року, о год. 7 30 вечора в похоронному заведенні Петра Яреми.

ПОХОРОН відбудеться в понеділок, 20-го серпня 1979 р., о год. 9 30 ранку з церкви св. Юра в Нью Йорку на український католицький цвинтар св. Духа в Гемптонбурґ, Н. Я.

Горем прибиті:

МАРІЯ — дружина

РОМАН — син

ОРИСА — дочка

ХРИСТИНА — дочка з чоловіком

ВОЛОДИМИРОМ

АННА, ЮСТИНА, КАТЕРИНА І РУЗЯ — сестри в Україні

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що 14-го серпня 1979 року, відійшов у Вічність, на 66-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І ЗЯТЬ

бл. п. ТЕОДОР ФЕДУН

Народжений в селі Клекопів, пов. Броди, Україна.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 17-го серпня 1979 р., о год. 7 30 веч. в похоронному заведенні Krowicki-McKracken Funeral Home, 2124 St. Georges Avenue E. Linden, N.J.

ПОХОРОН у суботу, 18-го серпня 1979 р., о год. 9 30 ранку з української католицької церкви св. Володимира в Елізабет, Н. Дж. на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — АННА

дні:

АННА КОСОНОЦЬКА з мужем СТЕПАНОМ і дітьми

ОРЕСТ з дружиною ХРИСТЕЮ і дочкою

ГАЛЯ ФЕДУН

брат — ЛЕВ з дружиною АННОЮ і дітьми в Канаді

сестра — КАТЕРИНА ДЕМЧУК в Україні

тесть ВАСИЛЬ ГНАТЮК

КОЛИ ПОДОРОЖУЄТЕ:

• АВТОМ власним або чужим

• АВТОБУСОМ

• ПОЇЗДОМ

• ЛІТАКОМ

• на КОРАБЛЕМ

всюди і завжди ухоронить

акцидентова

грамота

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

Нові видання Українського Вільного Університету

Перші місяці 1979 року позначилися в УВУ доволі важливою видавничою діяльністю: поруч із черговим випуском „Програми викладів“ і чотирьох зошитів „Етології“ вийшли чотири різні праці. При тому не маюважний факт, що праці вийшли у чужих мовах для інформації зовнішнього світу про українське наукове життя, чи про події в Україні, чи про видатних українців.

Чи не найважливішим із цих видань є збірка праць восьми українських дослідників про Івана Франка. Важливість цієї книжки (141 стор.) у тому, що це 1) перша книжка про нашого Каменярка у французькій мові і 2) видана спільно із департаментом порівняльної літератури при славянському паризькому університеті Сорбонні, за співредакцією голови того Департаменту проф. М. Калдо та із його вступним словом. Книжка — це вислід спільної Конференції у Сорбонні, переведеної 12-го листопада 1977 року. В цей спосіб її об'єднаний доступ до французьких бібліотек, а сам Департамент взяв до розсуду 160 книжок (заплативши у формі дотатків за ці книжки по собікоштах друку; поважно частину коштів покрило українське Громадянство Парижу й околиць; таким чином на УВУ припала мало що більше, ніж третина коштів).

Немаюважним є факт, що книжка про Франка є послідком продовженням дії УВУ на французькому терені, започаткованої в часі скотвординського Ювілею (250-ліття народини); тоді організовано спільно із Інститутом славістичних студій у Парижі окремий симпозіум (з п'яти доповідниками), а згодом доповіді видано також окремим книжкою (121 стор.), яка була також першою публікацією про Скотвордну у французькій мові. Вступне слово до цієї книжки та одну із студій написав Нестор французьких славістів поч. професор Сорбонні П'єр Паскаль. З боку Редакції докладно старань, щоб обидві книжки вийшли у тотожному оформленні, з портретами на обгортці. З погляду бібліофіліського справляють вони дуже гарне враження і зразу ж притягають до себе увагу вже самою зовнішністю.

Зовсім інший характер носить перевидання граматик „слов'янсько-руської“ Михайла Лучка з 1830 р. (вийшла у Будапешті) — сьогодні це бібліографічна рідкість, і тому це перевидання для студій дуже важливе. Граматику повинні замовити всі бібліотеки, як теж всі славісти. Граматика — друга в черзі у серії „Українських граматик“, видаваної проф. д-ром О. Горбачем. Перша — це була перевидана 1978 року „Граматика малоросійського нареччя“ А. Павловського із 1818 р. (вийшла у Ст. Петербурзі). Обидві перевидання із повним опрацюванням — отже коментарем видавця серії — у двох версіях: українській та німецькій, із примітками до тек-

Пресова Інформація УВУ

Матура Школи Українознавства в Клівленді

АБІТУРІЕНТИ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

ІВА РІДНА ШКОЛА В КЛІВЛЕНДІ, О.

Школа Українознавства Т-ва „Рідна Школа“, в Клівленді, яка входить у систему Шкільної Ради УКА, може похвалитися новим успіхом. В цьому році 27 юних дівчат і хлопців закінчили 11-ту класу. З них 20 приступили до матуральних іспитів, інші, з різних причин, участі не брали.

У днях 5-6 травня відбувся тут письмовий, а 19-20 травня усний, матуральний іспит у приміщеннях Шеф Джуніор середньої школи та парафіяльної школи св. Йосафата. Головою Іспитової комісії був представник Шкільної Ради УКА, мгр Іван Микита з Львівщини, а членами були: дир. і опікун класу Василь Іванчук (вчитель української мови й літератури), Александр Ковальська (учит. історії і географії України) і мгр Андрій Федінський (вчитель української культури).

Письмові, а зокрема усні іспити абсолютентів пройшли доволі драматично. Їхня свідомість важливості кінцевих іспитів проникла наскрізь своєрідними переживаннями, які перекидалися теж і на Іспитову комісію. Це були дійсно хвилини морально-духовної радості й успіху. До цих радісних переживань приєднувалися батьки, які на протязі 11-ох років жертвували багато часу, щоб допровадити до кінця найважливішого виховно-навчального процесу й періоду в житті своїх дітей у Рідній Школі.

Щоб закріпити спільні досягнення, за ініціативою батьків, створився Діловий комітет щоб організувати у пошану абсолютентів „Вечір випускників Рідної Школи“, як рівнож у подяку вчителям і Т-ва „Рідна Школа“. Цей Комітет очолила п-і Лідія Кармазин, а членами були пані: Люба Дармохвал, Дада Корлятович, Марія Кріслатий, Віра Напора, Орися Росул, та панове: Теодор Глуховський, Богдан Ковч і Теодор Василік.

У суботу, 16-го червня ц.р., відбувся цей Вечір у ресторані „Лесано“, який розпочався о год. 6:30 вечора. Ще далеко до початку імпрези напливали настроєво піднесені і святково одягнені абсолютенти, батьки й запрошені гості, яких було коло 90 осіб разом. Усі вони займали за гарно декорованими столами місця, про що подбали члени Комітету.

Цю небуденну імпрезу відкрив керівник С. Кріслатий, а молитву і благословення дарів доконав о. Іван Оришкевич, який в короткому слові привітав і поблагословив абсолютентів на добру долю життя на майбутнє. Керівник подякував о. І. Оришкевичу та побажав присутнім „смачної“ вечери.

Після вечери програмовий представник поодинокі почесну президію, яка складалася з представників українських і американських шкіл, як теж представив абсолютентів, яких присутні привітали рясними оплесками, що створило привітну, родинну атмосферу. У продовженні програми до слова запрошено мгр І. Микиту, який обширно з'ясував важливість Рідної Школи для української спільноти, з якої приходять повнення громадських діячів та висловив признання

за всебічну працю учителів, абсолютентам і батькам. Промовцеві подивлявся успіхи абітурієнтів та висловив вдячності із переходу матуральних іспитів, підкреслюючи щире співпрацю і довіря до іспитової комісії.

У продовженні, — він звернувся до абсолютентів, що кончеюстю є прийняти три рішення: добір професії, з ким дружити і закладати родинне життя та обов'язків служінню на родючій, з якого вийшли. Зупиняючись над шкідливими течіями лібералізму й нігілізму, головню поширених по університетах, перестерігав, щоб вони не підпадали під їхній вплив, а стояли твердо на традиціях українського християнського ідеалізму і з цим ішли в суспільне життя, що є співзвучне з традицією американського народу за права, правду й справедливості.

Прикладом можуть послужити молоді борці в Україні та прибулий Валентин Мороз. Промовець наголосив, що нам кончею великі особистості, як це мають поляки в Бжезіньському та пані Іванові Павлові II. Закликаючи до посягати й жертв побажав багатих успіхів на користь ам. суспільства й українського народу.

Директор Василь Іванчук у своєму слові звернувся до абсолютентів, що вони сьогодні одержать свідчення зрілості, які заслугою здобули своєю 11-річною працею. Це перший серйозний іспит в житті, яких у майбутньому доведеться ще багато складати, висловивши водночас бажання, щоб вони завжди були такими добрими, як сьогодні. Подякувавши за співпрацю колишнім учителям, батькам, вчителям й Управі Рідної Школи, він побажав абсолютентам найкращих успіхів на дальшу дорогу мандрівки життя. Абітурієнти пильно стежили за словами обох промовців та з ентузіазмом оплескували.

Привіт від Школи Українознавства та релігії при Православному Соборі св. Володимира в Пармі сказав проф. Яків Кльованний, а від Т-ва „Рідна Школа“ — голова інж. Ярослав Корут. Від Парми Сіті Скул Дистрикт вітав суперінтендент Барретт Сміт, від Парма Бординд Еджукейшен — президент Л.В. Графт, від двох Джуніор середніх шкіл — директор Бетті Ішак і п. Лео Палаші — всі вони стверджували, що Школа Українознавства в Америці є позитивним, суспільним явищем, бо вона випелює молоді почуття обов'язку, оцінювання культурної спадщини свого походження та розбуджує авторитет до своїх батьків, як рівнож до загальних прийнятих вартостей, а через це вирощується на повноцінний громадянин американської спільноти й держави.

Від абсолютентів промовляла Леся Дармохвал, яка подякувала батькам, вчителям й управі Т-ва „Рідна Школа“ за опіку, за відданість, за навчання та запевнила від усіх товаришів, що вони не зійдуть від тих напружених, на які вказали й навчали, виховники й вчителі.

Від батьків говорив С. Кріслатий, висловившись, що „радість з журбою об'являється“. Радімо успіхами наших дітей, а журба — це тривога за їхню долю, в обличчя невідомих доріг.

що грядуть на обрію світових подій... Він подякував учителям за терпеливість, послідовність і працю та великий допомізі адміністрації Т-ва „Рідна Школа“.

Після промов і привітів дир. Василь Іванчук роздав свідчення абсолютентам, Берретт Сміт посвідки кредитів, а Люба Дармохвал копії матурального табля й ювілейне число Альманаху Рідної Школи. Мистецький рисунок табля виконала абсолютентка Леся Данко, яка плянує піти на студії мистецтва.

Іспит зрілості склали й одержали дипломи такі абітурієнти: Микита Василік, Юрій Глуховський, Леся Данко, Леся Дармохвал, Роксолія Кармазин, Ярослав Кіндрат, Петро Ковч, Орися Корлятович, Богдан Кріслатий, Леся Мандрія, Катерина Мартинюк, Надія Павлишин, Дарія Пакуш, Іван Паселський, Василь Подуєвський, Марта Райша, Марта Росул, Марія Цибик, Ліда Чабан і Тарас Яцишин, а в тому іспиті здали на: „визначно“ — 6, „дуже добре“ — 3, „добре“ — 8 і „достатньо“ — 3.

Українська спільнота Клівленду може не тільки радіти досягненням наших абсолютентів, але й привітати їх у свої ряди суспільного життя, як повноцінних членів, на що вони своєю працею собі заслужили.

В розмовах з учителями, членами управи Рідної Школи і батьками, висловлено побажання, щоб у „Рідній Школі“ одностайно працювали: батьки, душпастирі церков, організації, що входять у систему УКА та доклали максимум зусиль, щоб кожна українська дитина шкільного віку була вписана до Школи Українознавства.

С.К-тий

• REAL ESTATE •

Yonkers & Vicinity
КОРИСТИТЕСЯ ПОСЛУГАМИ УКРАЇНСЬКОЇ АГЕНЦІЇ
PRESCO REAL ESTATE
189 Roberts Avenue
Yonkers, N.Y. 10703
(914) 968-7610
COMPLETE REAL ESTATE SERVICE
Sales, renting, managing, appraisal, Income Tax, and notary public.

Найкраще місце на прийняття, бенкетів, ім'янин, христин, товариських зустрічей, поминки і на всі нагоди —

HOLIDAY INN of Somerville
US Route 22 (E. Bound)
BRIDGEWATER, N.J. 08807

• Тел. (201) 526-9500, в українській мові (201) 526-1866.
• Власник українське та під українським зарядом.

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бейвуді Брукліна — відомі ціни на фірму

К. М. КАРДОВИЧ
CONSTANTINE M. KARDOVICH
CYPRESS HILLS MONUMENTS
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (212) AP 7-2332

Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-5 по полудні, в неділю 10-4 по пол.

На бажання і для вигоди клієнтів, радо заїдемо до Вашого дому з проектами і порадами.

Прем'єр Бегін втрачає популярність

Єрусалим, Ізраїль. — Пресове агентство Ройтерса інформує, що партія прем'єр-міністра ізраїльського уряду Менахема Бегіна і партія, що з ним співпрацюють в коаліційному уряді, програли 6 до Робітничої партії, якщо б сьогодні відбулися парламентарні вибори. Опитування, переведені Цивільним Розвідчим Агентством для однієї англійської газети в Єрусалимі, вказують, що політична коаліція Лікуд здобула б 35 з усіх 120 місць в Кнесеті (парламенті), а Робітничу партію 48 місць. П'ятипартійна коаліція

Лікуд, яка розпоряжає тепер 43-ма місцями в Кнесеті до 32-ох із Робітничої партії, здобула перемогу в 1977 році, після 29-річного урядування іншої коаліції під проводом Робітничої партії.

Не зважаючи на успіхи у закордонній політиці, зокрема підписанні мирного договору з Єгиптом, уряд прем'єра Бегіна втрачає популярність з огляду на нерозв'язані економічні проблеми, зокрема інфляцію, яка спричинилася до подорожіння товарів першої потреби, особливо харчів.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ТРИЗУБИ!

Носіть гордо українську національну емблему виконану з 14 і 18 каратового золота; в гарному стилі, для чоловіків і жінок, від 14.00 дол.

Пішіть по дарову брошуру до:

EMBLEMS OF THE WORLD
P.O. Box 1014 • Philadelphia, Pa. 19105

М'ЯСО І КОВБАСИ ВИРОБИ

Вироби у власній фабриці ковбас
ТІЛЬКИ ОДНА ЯКІСТЬ — НАЙЛІПША.
Яку найліпше люблять господині і цілі родини.
Зайіть до найкращої крамниці KARL EHMER.
KARL EHMER PORK STORE
Головна крамниця:
63-35 Fresh Pond Road Ridgewood-Brooklyn, N.Y.
Філія крамниці в Нью Йорку і поза містом.

Announcing GREAT new place to RAISE CANE also Land that's Not hard to BEE'T.

A growing country needs lots of growing things. Like sugar for food. Cotton for clothing. Even trees for lumber.

And the South was a perfect place to raise just about anything. With acres of fertile land and warm sunshine.

Feeding the hungry industrial regions to the north, the South helped make a new and struggling country grow strong and prosperous.

Today, America keeps getting stronger every day. Thanks to over 9½ million Americans taking stock in their country by buying U.S. Savings Bonds.

They know that as they're working for their future, their Bonds are working hard for America's future, too.

So, buy U.S. Savings Bonds through your Payroll Savings Plan.

Whether you're raising vegetables or a family, they're a great way to save.

Series E Bonds pay 6% interest when held to maturity of 5 years (4½% the first year). Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.

Published by Ukrainian National Association, Inc. and "Svoboda" Ukrainian Daily

STAKKA Company
APARTMENT 1708
48 East 7th St.
Tel. GR 2-3800, New York, 10003

НОВІ ПЛАТІВКИ: на склад Арка має платівки всіх видань.

INVESTMENT PROPERTY
9 Nunda Ave., Jersey City, N.J. 07304
LICENSED ROOMING HOUSE
\$20,000. annual gross with 16 units. 6 room owner's residence. 1110 sq. ft. basement. 2,000 sq. ft. yard.
(201) 434-7282

HELP WANTED
• MALE-FEMALE •

ПОТРІБНО СЕКРЕТАРКИ

уряднички до адвокатської канцелярії, знання машинного писання, стенографії, українська мова.
Платня за домовленням
Тел.: (212) 254-2260

ЛЕГКЕ ВАРЕННЯ та ПОРЯДКИ
Від 3 до 7 веч., від понеділка до п'ятниці. Привітний дім, добре виховані діти. Говоримо, Н. Дж. Дещо англ. побажання. Тел. після 7-01 год. веч.
(201) 963-7054

Добра праця для ОПЕРАТОРІВ „Сінглер“ машини до шиття. Охолоджуване приміщення. Поблизу Голанд тунелю.
Тел.: (201) 653-2931

SOCIAL WORKER — Caseworker Bilingual Ukrainian. Social Services program serving the elderly in North Phila. Some casework experience required. Please send resume to: S.W.E. 1313 N. 4th Street Philadelphia, Pa. 19122 E.O.E.

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED

Обслуґа ЦИРА і ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похороном на цвинтарі в Бейвуді Брукліна і перенесенням тілних Останків з різних країн світу.

801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555

SINKOWSKY

FUNERAL SERVICE

3535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 868-2475

181 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Tel.: 674-3630

Директор ЮСІФ СЕНКОВСЬКИЙ
Займаєся влаштуванням похоронів в каліфорнії, Нью-Йорку і в кожній районі міста. Похорони по мінімальним цінам.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ?

Наша родина є власниками похоронних заведень і обслуґує українську громаду вже понад 50 років.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ? Ми пологоджуємо похорон — за українською традицією в кожній місцевості. Мамо можливість укласти похоронні дім у всіх місцевостях, без жадної доплати для родини.

Обслуґа 24 години. За особистими порадами прошу телефонувати:

JOHN J. SENKO
(212) 388-4416 or (516) 481-7460

SENKO FUNERAL HOME
213 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.

HEMPSTEAD FUNERAL HOME
89 Peninsula Blvd.
Hempstead, L.I., N.Y.

Скористайтеся з виімково доброї нагоди

ОГОЛОШЕННЯ в Календарі — УНСоюзу на 1980-ий рік

який появиться в повному 20-тисячному тиражі „Свободи“.

Одна сторінка \$90.00
Пів сторінки 50.00
Чверть сторінки 33.00
Одна восьма сторінки 20.00

Замовлення і належність проситься надсилати найдальше до 15-го вересня 1979 р.

СВОБОДА
30 Montgomery St. • Jersey City, N.J. 07302

Вступайте в члени УНС